

**Otevřený dopis ministru kultury České republiky Pavlu Dostálovi
ve věci prodeje kostela sv. Michaela Archanděla na Starém Městě v Praze**

Vážený pan
Pavel Dostál
Ministr kultury České republiky
Maltézské nám. 1
118 01 Praha 1

Vážený pane ministře!

Podle informací v denním tisku (MF Dnes 5. června 2004) zvažuje Ministerstvo kultury prodej kostela sv. Michaela Archanděla na Starém Městě pražském. Dle zmíněného článku se jeví jako nejpravděpodobnější, že kostel získá jeho stávající nájemce, jehož problematické aktivity vedly k degradaci této památky. **Vzhledem k mimořádné hodnotě tohoto chrámu i k celým okolnostem tragického případu se na Vás, vážený pane ministře, obracíme s tímto otevřeným dopisem, ve kterém vyslovujeme nesouhlas se zamýšleným prodejem kostela sv. Archanděla Michaela.**

Kostel sv. Michaela Archanděla je významnou středověkou architekturou a důležitou součástí urbanisticky jedinečného celku Staroměstského náměstí. V románském období byl patrně největším kostelem na Starém Městě pražském. Ve čtrnáctém století vznikl jeho vrcholně gotický halový trojpodlažní prostor, který byl ve hmotě a proporcích zachován i v pozdně barokní přestavbě ve druhé polovině 18. století. **Kostel byl po dlouhou dobu v bezprostředním vztahu k pražské Karlově univerzitě a je evropsky významnou památkou počátků reformace, když zde v letech 1400-1402 byl kazatelem Mistr Jan Hus, který později působil v Betlémské kapli. V podzemí kostela je významné středověké a časně novověké pohřebiště, kde jsou pohřbeni pražští purkmistři a další významné osobnosti.**

Sekularizace kostela v období josefínských reforem a následná utilitární přestavba, při níž byl prostor chrámu přepatrován, naštěstí nepoškodily hmotnou podstatu této ojedinělé památky. Až do poloviny 90. let 20. století tak bylo možno reálně uvažovat o jednoduché rehabilitaci původního halového prostoru chrámu. Místo citlivé rekonstrukce však kostel čekal pronájem do soukromých rukou a devastující přestavba na multimediální show, při níž starší lehké vestavby pater vystřídaly těžké železobetonové konstrukce. Tyto úpravy přinesly razantní poškození původních historických konstrukcí kostela, zejména nosných gotických pilířů, do nichž byly zakotveny železobetonové hmoty nového horizontálního dělení prostoru. Původní prostorová kompozice stavby byla zcela zničena. Toto vše bylo bohužel realizováno za souhlasu tehdejšího ředitele památkového ústavu Pavla Pirkla a ředitelky odboru památkové péče Jiriny Knížkové.

Kostel sv. Michaela Archanděla byl během přestaveb a úprav v posledních deseti letech výrazně poškozen. Po celou tuto dobu byl majitelem kostela stát, respektive Národní knihovna České republiky, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo kultury. Poškození kostela nezabránila

ani nájemní smlouva, která měla vhodné kulturní a citlivé pietní využití chrámu garantovat. Pokud stát v tuto chvíli uvažuje o prodeji kostela, snaží se tím zbavit odpovědnosti, která mu náleží jak jako dosavadnímu vlastníku památky, tak jako ochránci kulturních uměleckých a historických hodnot na území naší republiky.

Prodej kostela by byl mimořádně nešťastným krokem, který by patrně přinesl jeho další komercializaci a nevratné poškození. Podle našeho názoru je stát v tomto okamžiku povinen převzít plnou odpovědnost za současný stav této památky a iniciovat její rehabilitaci a následně adekvátní kulturní využití.

Smlouva se současným nájemcem, jehož komerční aktivity k degradaci kostela vedly, bude podle § 60 odst. 2 zákona č.219/200 Sb. ukončena k 31.12. 2005. Tento okamžik bude nejvhodnější ke změně uživatele objektu. Poté, co budou stávajícímu nájemci uhrazeny oprávněné náklady na rekonstrukci, nemá už nárok na žádnou další náhradu škody, neboť mu předčasným ukončením nájemní smlouvy žádná škoda nevznikla. **Trváme na tom, že pronajímatel není povinen uhradit nájemci ty náklady, které bezprostředně nesouvisely s vlastní rekonstrukcí památky.** Ztráta vložených prostředků i očekávaných výnosů, kterou nájemce utrpěl neúspěšným provozováním multimediální show, není škodou, kterou by způsobil český stát jako vlastník objektu. Provozování show bylo totiž ukončeno samotným nájemcem již na počátku roku 2002.

Nový uživatel musí představovat záruku pro budoucí rehabilitaci objektu ve smyslu památkové péče. Způsob nového využití kostela i podmínky pronájmu musejí být pevně zakotveny v nové nájemní smlouvě, která zaručí adekvátní využití této mimořádné kulturní památky.

V Praze, dne 15. června 2004.

Prof. PhDr. Mojmír Horyna,
ředitel ústavu pro dějiny umění FF UK v Praze

PhDr. Kateřina Bečková,
předsedkyně Klubu Za starou Prahu

Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc.,
rektor Univerzity Karlovy v Praze

Prof. PhDr. Josef Petráň, CSc.,
ředitel Ústavu dějin Univerzity Karlovy v Praze

Doc. PhDr. Václav Ledvinka,
ředitel Archivu hlavního města Prahy

Prof. PhDr. Jiří Kuthan, DrSc.,
vedoucí ústavu dějin křesťanského umění KTF UK v Praze

Prof. Dr. Dalibor Veselý,
Department of Architecture, University of Cambridge, UK

Doc. RNDr. Jan Hus Bernard, CSc.,
předseda Společnosti Národního muzea

Prof. RNDr. Pavel Beneš, CSc.,
děkan Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Doc. PhDr. Roman Prahla,
předseda Uměleckohistorické společnosti v Českých zemích

Doc. PhDr. Ing. Jan Royt,
zástupce ředitele ústavu pro dějiny umění FF UK v Praze

Doc. PhDr. Lubomír Konečný,
ředitel Ústavu dějin umění Akademie věd ČR

PhDr. Hana Hlaváčková,
ústav pro dějiny umění FF UK, Ústav dějin umění AV ČR

Ing. Petr Macek,
ústav pro dějiny umění FF UK v Praze

Prof. PhDr. Petr Wittlich, CSc.,
ústav pro dějiny umění FF UK v Praze

Mgr. Richard Biegel,
jednatel Klubu Za starou Prahu

Barbora Hartigová,
předsedkyně Studentské rady Filozofické fakulty
Univerzity Karlovy v Praze

Mgr. Dagmar Hamsíková,
Akademická malířka a restaurátorka

Mojmír Hamsík,
Akademický malíř a restaurátor

Radana Hamsíková – Podzemná,
Akademická malířka a restaurátorka